

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.006.01.2017

K/17/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	K/17/004 Wykonanie wniosków z kontroli P/13/172 - Prawdliwość gospodarowania zabytkami nieruchomymi przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Kazimierz Ramocki główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/146/2017 z dnia 18 października 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Stalowej Woli, 37-450 Stalowa Wola, ul. Wolności 7 (w dalszej treści Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lucjusz Nadbereżny – Prezydent Miasta Stalowa Wola od dnia 18 listopada 2014 r. (w dalszej treści Prezydent Miasta), poprzednio Prezydentem Miasta był Andrzej Szlęzak (dowód: akta kontroli str. 2 - 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Gmina Stalowa Wola nie w pełni zrealizowała wnioski z kontroli P/13/172 - Prawdliwość gospodarowania zabytkami nieruchomymi przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego.

Nie zapewniono środków umożliwiających trwałe zachowanie oraz zagospodarowanie i utrzymanie Zabytku *Zespołu dworsko-parkowego w Charzewicach*. Od czasu kontroli NIK w 2013 r. nie prowadzono żadnych prac konserwatorskich, czy restauracyjnych w obiektach budowlanych należących do ww. obiektu. Zły stan techniczny zabytkowych obiektów budowlanych od czasu ww. kontroli uległ wyłącznie pogorszeniu.

Środki z budżetu Gminy przeznaczone w latach 2013 – 2017 na ochronę i modernizację zabytkowych obiektów *Zespołu dworsko-parkowego w Charzewicach*, dotyczyły wyłącznie zamawiania i sporządzania projektów technicznych zadań remontowych, które w przywołanym powyżej okresie nie zostały wdrożone. W 2017 r. przystąpiono natomiast do kompleksowej konserwacji i modernizacji zabytkowego parku dworskiego w Charzewicach, na co Gmina pozyskała środki unijne.

Rada Miejska w Stalowej Woli uchwaliła w 2014 r. przedłożony przez Prezydenta Miasta gminny program opieki nad zabytkami. Najwyższa Izba Kontroli stoi na stanowisku, że Prezydent Miasta nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 87 ust.

5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ponieważ do końca listopada 2017 r. nie sporządził i nie przedłożył Radzie Miejskiej, sprawozdań z realizacji programu. Cyt. przepis nakazuje sporządzanie sprawozdania co dwa lata.

Prezydent Miasta przyjmując kolejne plany wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Stalowa Wola, nie przewidział w nich realizowania planu użytkowego dla Zespołu dworsko-parkowego w Charzewicach. Do końca listopada 2017 r. Gmina nie posiadała planu użytkowego, co do sposobu wykorzystania posiadanego od 2008 r. zasobu - Zespołu dworsko-parkowego w Charzewicach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

W II kw. 2013 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Urzędzie kontrolę planową P/13/172 – *Prawidłowość gospodarowania zabytkami nieruchomymi przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego*.

Ustalenia i ocena NIK odnosiły się wyłącznie do gospodarowania przez Gminę Stalowa Wola (dalej – Gmina lub Miasto), w latach 2009 – 2012 Zespołem dworsko-parkowym w Charzewicach, zabytkiem nieruchomym wpisanym do rejestrów zabytków przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (w dalszej treści również – Zabytek).

W wystąpieniu pokontrolnym sformułowano trzy wnioski o podjęcie określonych działań związanych z gospodarowaniem przez Gminę cyt. nieruchomością.

Prezydent Miasta odpowiadając na wystąpienie pokontrolne przekazał informację o podjętych działaniach lub o planowanych działaniach w związku z wnioskami NIK¹.

(dowód: akta kontroli str. 4 – 19, 20 - 21)

Ustalono w toku niniejszej kontroli, że wnioski NIK były realizowane w następujący sposób²:

1. Zapewnienie warunków finansowych do wykonania prac poprawiających stan techniczny zespołu dworskiego w Charzewicach, umożliwiających zachowanie zabytku.

Zgodnie z art. w art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami³, organy administracji publicznej zobowiązane są do zapewnienia warunków, w tym warunków finansowych umożliwiających trwałe zachowanie oraz zagospodarowanie i utrzymanie Zabytku. Dodatkowo, Gmina jako właściciel Zabytku zobowiązana jest zgodnie z przepisem art. 5 pkt 2 i pkt 3 cyt. ustawy do zapewnienia warunków prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy Zabytku oraz zabezpieczenie i utrzymanie Zabytku i jego otoczenia w jak najlepszym stanie.

Prezydent Miasta Andrzej Szlęzak przedstawił w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne działania podejmowane przez Gminę w celu zabezpieczenia środków finansowych na wykonanie prac poprawiających stan techniczny Zabytku. Podał, że w dniu 27 czerwca 2013 r. Rada Miejska w Stalowej Woli (dalej: Rada Miejska) podjęła uchwałę w sprawie zmian zakresu wykonywania przedsięwzięć i zmian

¹ Wystąpienie pokontrolne: LRZ-4101-03-13/2013 z dnia 2 maja 2013 r. Odpowiedź Prezydenta Miasta: Or.-III.1710.6.2013 z dnia 28 czerwca 2013 r.

² Odniesiono się do każdego wniosku podając jego treść jako tytuł rozdziału wystąpienia pokontrolnego.

³ Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 ze zm.

w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Stalowa Wola (w dalszej treści – prognoza finansowa). Według Prezydenta Miasta zaplanowane na lata 2013 – 2016 wydatki w łącznej kwocie 1.850.470 zł miały pozwolić na kontynuację działań restauracyjnych Zabytku prowadzonych w latach 2008 – 2012.

(dowód: akta kontroli str. 20 - 21)

Ustalono w niniejszej kontroli, że Rada Miejska w dniu 27 czerwca 2013 r. podjęła ww. uchwałę w sprawie zmian w prognozie finansowej Gminy⁴. Uchwała przewidywała przeznaczenie na przedsięwzięcie pn. „Modernizacja zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach” następujących kwot: 2013 r. – 110.000 zł, 2014 r. – 200.000 zł, 2015 r. – 600.000 zł i 2016 r. – 800.000 zł. Ze zrealizowaną i już przed rokiem 2013 kwotą wydatków w wysokości – 140.470 zł, łącznie – 1.850.470 zł.

Realizację projektu w latach 2008 – 2016 przewidziano również w Strategii Rozwoju Miasta Stalowa Wola na lata 2007 – 2015.

(akta kontroli str. 22 - 40)

Przepisy ustawy z dnia 28 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*⁵ stanowiły w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, że zamieszczenie przedsięwzięcia inwestycyjnego w wieloletniej prognozie finansowej nie dawało żadnej gwarancji jego realizacji⁶.

Art. 44 ust. 1 pkt. 2 cyt. ustawy stanowił, że wydatki publiczne mogą być ponoszone wyłącznie na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.

W tym samym dniu – 27 czerwca 2013 r. Rada Miejska podjęła uchwałę w sprawie zmian w budżecie miasta na 2013 r. zmieniającą plan finansowy Miasta Stalowa Wola na 2013 r⁷. Rada Miejska w planie wydatków majątkowych w dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdział 92195 – Pozostała działalność⁸ wprowadziła wydatek w wysokości – 110.000 zł, z przeznaczeniem na modernizację zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach.

Na koniec roku budżetowego 2013, z przyznanych środków wydatkowano kwotę w wysokości 60.639 zł, tj. 55%. Środki finansowe wydatkowano na:

- projekt techniczny przebudowy dachu magazynu owoców w Charzewicach – 21.525 zł,
- dokumentację techniczną rozbiórki zespołu szklarni z budynkiem kotłowni – 39.114 zł

(dowód: akta kontroli str. 41 – 49, 50)

Ustalono w kontroli, że Rada Miejska uchwalając w dniu 10 stycznia 2014 r. budżet Miasta na 2014 r. oraz uchwałę w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta na lata 2014 - 2023 nie przewidziała dalszej realizacji przedmiotowego zadania, tj. modernizacji zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach⁹. W planie finansowym na 2014 r., w cyt. uprzednio- dziale 921 i rozdziale 92195 nie zaplanowano żadnych środków finansowych na inwestycje. Nazwa zadania nie pojawiła się w uchwale budżetowej na 2014 r. również w żadnym innym kontekście. W uchwalonej „nowej” prognozie finansowej, nie uwzględniono, żadnego zadania

⁴ Uchwała nr XLVIII/661/13

⁵ Dz. U. 2016.1870 – j.t.

⁶ Art. od 226 do 232

⁷ Nr XLVIII/660/13

⁸ Klasyfikacja zgodna z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. DZ.U.2014.1053 j.t.

⁹ Odpowiednio uchwała Nr LVIII/826/14 i Nr LVIII/828/14.

związanego z restauracją Zabytku. Zadanie, które miało być realizowane do końca 2016 r. zostało wykreślone z obligatoryjnego załącznika do uchwały w sprawie prognozy finansowej.

Do dnia zakończenia niniejszej kontroli¹⁰ zadania dotyczące restauracji zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach nie zostało ujęte w wieloletniej prognozie finansowej Miasta¹¹ oraz w Strategii Rozwoju Miasta Stalowa Wola na lata 2016 – 2022.

(dowód; akta kontroli str. 53 – 58, 59 - 79)

Ustalono, analizując budżety Miasta i ich wykonanie w latach 2014 – 2017, że:

- - w 2014 r. Gmina przeznaczyła 17.220 zł z budżetu na projekt techniczny – wykonanie alejek w Parku Charzewickim, w ramach zadania „Park Charzewicki miejscem integracji społecznej”,
- - w 2015 r. z budżetu nie przeznaczono żadnych środków na zadania związane z Zabytkiem,
- - w 2016 r Gmina z budżetu przeznaczyła 10.578 zł na wykonanie projektu technicznego – bramy wjazdowej do Parku Charzewickiego,
- - w 2017 r. (do dnia zakończenia niniejszej kontroli) wydatkowano z budżetu kwotę:
  - 72.570 zł na zadanie inwestycyjne - odtworzenie bramy i części ogrodzenia Parku w Charzewicach,
  - 18.327 zł na projekt techniczny przebudowy dachu i zabezpieczenie budynku przechowalni owoców w Charzewicach – 21.525 zł¹².

(dowód: akta kontroli str. 51 - 52)

W trakcie niniejszej kontroli na terenie Parku Charzewickiego prowadzono prace w ramach zadania – Pielęgnacja drzew w zespole parkowo-pałacowym w Stalowej Woli, Charzewicach.

W dniu 18 lipca 2017 r. Gmina zawarła umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (dalej: NFOŚiGW). Przedmiotem umowy¹³ było dofinansowanie Projektu „Rozwój terenów zielonych w Gminie Stalowa Wola” nr SL POIS.02.05.00-00-0110/16 w ramach działania 2.5 oś priorytetowa II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 (zwany dalej: Projektem). NFOŚiGW w tym Projekcie występował jako Instytucja Wdrażająca.

Całkowita wartość Projektu wynosiła 12 986 324 zł. Wydatki kwalifikowane – liczone od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. – wyniosły 11 364 737 zł. Miastu (Beneficjentowi) udzielone zostało dofinansowanie w wysokości 9 660 026 zł (stopa dofinansowania – 85%).

W skład Projektu wchodziły cztery zadania, w tym trzy zadania merytoryczne i jedno zadanie związane z promocją Projektu. Jedno z trzech zadań związanych

¹⁰ 31 listopada 2017 r.

¹¹ Ostatnia uchwała w sprawie zmian zakresu wykonywania przedsięwzięć i zmian w wieloletniej prognozie finansowej z dnia 27 października 2017 r.

¹² Projekt techniczny remontu dachu magazynu owoców był wykonany i sfinansowany w 2013 r. Ustalono w kontroli, że projekt z 2013 r i projekt z 2017 r. (podobne w treści) dotyczyły dwóch różnych budynków, które w dawnym dworze pełniły podobne funkcje.

¹³ Nr POIS.02.05.00-00-0110/16-00

z rozwojem terenów zielonych w Gminie, dotyczyło Zespołu parkowo-pałacowego w Stalowej Woli – Charzewice.

Przedmiotowe zadanie polegało na wykonywaniu na terenie Zabytku *zabiegów porządkowych i arborystycznych – odmładzania starszych drzew, prac oczyszczających park z konarów, suchych gałęzi, wraz z oczyszczaniem runa, usunięcia posuszu w koronach drzew oraz utrzymania ich statystyki.*

Wszystkie działania w ramach niniejszej inwestycji przyczynią się do zachowania bezpieczeństwa użytkowników parku oraz stanu zdrowotnego cennej szaty roślinnej.

Wydatki zaplanowane na to zadanie – 571 946 zł, wysokość dofinansowania – 486 154 zł.

Planowany termin wykonania ww. prac - od dnia 1 sierpnia 2017 do dnia 30 kwietnia 2018 r.

W dniu 19 września 2017 r., Gmina po przeprowadzeniu procedur związanych z zamówieniem publicznym zawarła umowę z wykonawcą na przeprowadzenie usługi: *Pielęgnacji drzew w zespole parkowo-pałacowym w Stalowej Woli Charzewicach.*

Zgodnie z przeprowadzoną uprzednio inwentaryzacją zieleni parkowej do zabiegów pielęgnacyjnych lub do wycinki wytypowano 1.613 szt. drzew i krzewów. Na terenie parku zinwentaryzowano łącznie 2.054 szt. drzew i krzewów należących do 49 gatunków.

Podano w początkowym fragmencie niniejszego wystąpienia, że Zespół parkowo-pałacowego w Stalowej Woli – Charzewice, został wpisany do rejestru zabytków¹⁴. Działania Gminy, w związku z przystąpieniem do realizacji ww. robót, powinny być zgodne z regulacjami zawartymi w ustawie *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – dotyczącymi prowadzenia prac budowlanych, konserwatorskich, restauracyjnych na terenie obiektów zabytkowych.

Ustalono, że w dniu 2 czerwca 2016 r. Kierownik Delegatury Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu wydał postanowienie¹⁵, w którym uzgodnił – *aktualizację szczegółowej inwentaryzacji parkowej z wyszczególnieniem zabiegów pielęgnacyjnych i wytypowaniem drzew do wycinki na terenie zespołu parkowo-pałacowego.*

W ślad za postanowieniem i po zapoznaniu się z wnioskiem Gminy w tej sprawie, w dniu 4 czerwca 2016 r. ww. organ wydał decyzję zezwalającą na usunięcie drzew na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach. Zezwolono na usunięcie 141 drzew wyszczególnionych i opisanych w załączniku do decyzji¹⁶. Zgodnie z wymaganiami art. 37b cyt. ustawy prace w zakresie pielęgnacji zabytkowego parku i wycinki drzew powierzono – po przeprowadzeniu postępowania w sprawie zamówienia publicznego¹⁷- przedsiębiorstwu posiadającemu stosowne uprawnienia do wykonywania tego typu robót i wymaganą praktykę w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 76 - 153)

Do dnia zakończenia niniejszej kontroli nie dokonywano żadnego (nawet) częściowego odbioru wykonywanych robót. W trakcie oględzin zespołu parkowo-pałacowego stwierdzono prowadzenie prac pielęgnacyjno-wycinkowych na terenie parku.

(dowód: akta kontroli str. 154 - 163)

---

¹⁴ Pozycja A-1302 Rejestru prowadzonego przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

¹⁵ Nr 70/16

¹⁶ Nr 208/16

¹⁷ Warunki wymagane cyt. przepisem zawarto w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Podano na stronie 4 niniejszego wystąpienia, że w 2017 r. Gmina wykonała zadanie inwestycyjne polegające na odtworzeniu bramy i części ogrodzenia. Z budżetu Gminy (wyłącznie), przeznaczono na ten cel kwotę 72.570 zł. Uprzednio na projekt techniczny wydatkowano – również wyłącznie z budżetu Gminy - 10.578 zł.

W dniu 6 marca 2017 r. Gmina zawarła umowę z jednym z zakładów funkcjonujących w ramach kombinatu Huta Stalowa Wola (dalej: Wykonawca) na wykonanie zadania budowlanego – *odtworzenie bramy wjazdowej z ulicy Lipowej oraz fragmentu ogrodzenia Parku w Charzewicach wg przedmiaru robót*. Wykonanie robót zlecono po przeprowadzeniu procedury zamówienia publicznego, którego wartość nie przekraczała równowartości 30 tys. euro, wyrażonego w złotych. Przekazano zapytanie ofertowe pięciu wykonawcom. Wybrano jednego z trzech oferentów – oferującego najniższą cenę. Przedsiębiorca z którym zawarto umowę, wykonał uprzednio projekt techniczny zadania.

W dniu 23 marca 2017 r. przekazano wykonawcy plac robót. W dniu 31 maja 2017 r. komisyjnie dokonano odbioru końcowego robót.

Przystępując do wykonania ww. robót budowlanych inwestor – Gmina, dysponowała:

- decyzją Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 14 grudnia 2016 r.¹⁸, zezwalającą *na realizację zadania na terenie pozostałości zespołu pałacowo-parkowego wraz z otoczeniem (...) polegającego na odtworzeniu bramy wjazdowej z ulicy Lipowej oraz fragmentu ogrodzenia.*
- decyzją Starosty Stalowowolskiego z dnia 15 lutego 2017 r. zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą pozwolenia na przedmiotową budowę.

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków nie uczestniczył w odbiorze zrealizowanej z końcem maja 2017 r. inwestycji. W wyjaśnieniach udzielonych w tej sprawie przez Kierownika Delegatury w Tamobrzegu Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków podano, że ogrodzenie i brama wjazdowa na teren zespołu pałacowo-parkowego od ulicy Lipowej nie były wpisane do rejestru zabytków, a jedynie były zlokalizowane na jego terenie. W związku z powyższym udział przedstawiciela Konserwatora Zabytków w odbiorze inwestycji nie był wymagany.

(dowód: akta kontroli str. 164 – 205, 206- 207)

W oględzinach przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2017 r. stwierdzono, że:

- na terenie parku wykonywano prace pielęgnacyjne zabytkowego drzewostanu,
- żaden z obiektów budowlanych znajdujących się na terenie zespołu parkowo-pałacowego (na działkach gruntowych należących do Gminy) nie był poddawany zabiegom konserwatorskim, restauracyjnym, czy budowlanym¹⁹. Zabytkowe budynki znajdujące się na działkach gruntowych należących do Gminy były zniszczone, nie użytkowane i aktualnie nie nadające się do użytkowania,

---

¹⁸ Nr 402/16

¹⁹ Powyższe stwierdzenia nie dotyczą zabudowanej działki gruntowej należącej przed sprzedażą osobie prywatnej do Skarbu Państwa. Nowy właściciel prowadził remont budynku „szkoły”, przystosowując go do celów hotelowo-gastronomicznych.

Wyjątek w tym zakresie stanowił „dom gościnnym” – budynek w dobrym stanie technicznym – który w części należący do Gminy nie był użytkowany (parter, ok. 50% powierzchni użytkowej), natomiast w pozostałej części budynku znajdowały się zasiedlone mieszkania osób prywatnych.

Poza budynkiem „spizarni”, który ze względu na zniszczenia i zły stan techniczny nie kwalifikował się do remontu - a według oświadczenia Z-cy Naczelnika Wydziału Inwestycji, Transportu i Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Urzędu biorącego udział w oględzinach, wyłącznie do ewentualnego odtworzenia - stan techniczny pozostałych budowli i budynków pozwalał na przeprowadzenie prac restauracyjnych i budowlanych.

Od czasu kontroli NIK prowadzonej w 2013 r. stan ww. obiektów budowlanych nie uległ poprawie. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli, żaden obiekt wpisany do rejestru zabytków nie był poddawany zabiegom konserwatorskim, nie prowadzono tam żadnych robót budowlanych, w tym zapobiegającym dalszej degradacji²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 154 - 163)

W dniu 11 maja 2017 r. przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków z/s w Przemyślu, w składzie pięcio-osobowym przeprowadzili kontrole Zabytku. Celem kontroli był: *stan zachowania zespołu dworsko-pałacowego w Charzewicach*. Ustalenia – zalecenia podane w protokole kontroli komisji konserwatorskiej były następujące:

- należy dokonać zabezpieczenia obiektu przed osobami postronnymi²¹,
- dokonać przeglądu pokrycia (dachowego) i dokonać uzupełnienia w miejscach ubytków,
- w trybie pilnym należy przeprowadzić prace remontowe przy budynku spizarni (lodowni) i elektrowni,
- w trybie pilnym należy usunąć samosiejki i drzewa kolidujące z obiektami zabytkowymi wpisanymi do rejestru, tj. dworku letniego i spizarni,
- wnioskowano o pielęgnację drzewostanu parkowego²².

(dowód: akta kontroli str. 208 - 209)

W wyjaśnieniach udzielonych przez Prezydenta Miasta podano, że od 2014 r. odstąpiono od finansowania kompleksowej odbudowy i restauracji Zespołu dworsko-parkowego w Charzewicach ze względu na ograniczone środki w budżecie Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 349 - 363)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowości:

- brak skutecznych działań w zakresie zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości Zabytku. Stan techniczny zabytkowych obiektów, w stosunku do ustaleń kontroli NIK w 2013 r. uległ pogorszeniu,

²⁰ Wg oświadczenia z-cy Naczelnika biorącego udział w oględzinach, po upływie 4 lat stan niezabezpieczonych obiektów uległ pogorszeniu.

²¹ Przez teren parku przebiega gminna droga publiczna. Z drogą publiczną związane były dwie wyremontowane przez Miasto bramy.

²² W trakcie niniejszej kontroli – oględzin ustalono, że poza przystąpieniem do robót arborystycznych (pielęgnacji drzewostanu parkowego w szerokim zakresie), właściciel Zabytku nie wykonał żadnych innych zalecanych robót. Teren całego zespołu parkowo-pałacowego był ogrodzony.

- Gmina nie podjęła wystarczająco skutecznych działań w celu zapewnienia warunków finansowych umożliwiających trwale zachowanie oraz zagospodarowanie i utrzymanie Zabytku.

Uchwała Rady Miejskiej w sprawie zmian w prognozie finansowej Gminy i umieszczenia przedsięwzięcie pn. „Modernizacja zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach” w załączniku do prognozy finansowej Gminy, w ocenie NIK w żaden sposób nie zabezpieczało środków finansowych na zrealizowanie tego zadania.

Ponadto, po upływie 6 miesięcy od zapewnień Prezydenta Miasta w sprawie zabezpieczenia ww. środków finansowych, tj. od początku roku 2014, zadanie dotyczące finansowania modernizacji zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach zostało usunięte z planów strategicznych Gminy, tj. z w wieloletniej prognozy finansowej Miasta i ze Strategii Rozwoju Miasta Stalowa Wola na lata 2016 – 2022.

Od 2013 r.²³ nie wykonano żadnych robót konserwatorskich, restauracyjnych, czy budowlanych zabezpieczających i utrzymujących zabytkowe obiekty budowlane²⁴.

2. Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami.

W 2013 r. Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że Urząd nie dysponował gminnym programem opieki nad zabytkami (dalej: program), zgodnym z wymogami art. 87 cyt. ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Prezydent Miasta udzielając w dniu 28 czerwca 2013 r. odpowiedzi podał, że projekt programu zostanie opracowany do dnia 31 sierpnia 2013 r., po czym w następnym miesiącu zostanie przedłożony Radzie Miejskiej do przyjęcia.

(dowód; akta kontroli str. 4 – 19, 20 - 21)

W toku niniejszej kontroli ustalono, że po upływie roku i dwóch miesięcy od zadeklarowanego przez Prezydenta Miasta terminu, w dniu 20 listopada 2014 r. Rada Miejska działając według ust. 3 cyt. przepisu, przyjęła program opracowany na lata 2014 – 2017²⁵. Upřednio, w dniu 7 października 2014 r. program został pozytywnie zaopiniowany przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 210 – 281)

Regulacje zawarte art. 87 ust. 5 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, nakazywały Prezydentowi Miasta sporządzanie co dwa lata sprawozdań z realizacji programu i przedkładanie tych sprawozdań Radzie Miejskiej. Ustalono, że do dnia zakończenia niniejszej kontroli²⁶ w przywołanym powyżej trybie, Prezydent Miasta nie sporządził żadnego sprawozdania z realizacji programu.

Prezydent Miasta podał w wyjaśnieniach, że aktualnie jest opracowane sprawozdanie z całego Programu - po upływie 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 349 - 363)

²³ Czasu poprzedniej kontroli NIK

²⁴ Kontrola wykazała, że przeprowadzony remont i odtworzenie bramy wjazdowej i części ogrodzenia nie dotyczył obiektów zabytkowych.

²⁵ Nr LXXII/1010/14

²⁶ 28 listopada 2017 r.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niedotrzymaniu 2 letniego terminu sporządzenia sprawozdania z realizacji programu opieki nad zabytkami.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Prezydent Miasta zrealizował wniosek pokontrolny doprowadzając do opracowania i uchwalenia gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2014 – 2017. Nie zrealizował natomiast obowiązku sporządzenia w wymaganym terminie sprawozdania z realizacji programu opieki nad zabytkami. Według wyjaśnień Prezydenta Miasta data przyjęcia ww. programu zwalniała Urząd od sporządzenia sprawozdania z jego funkcjonowania w roku 2014. Najwyższa Izba Kontroli stoi w tej sprawie na stanowisku, że zgodnie z nazwą programu, pierwsze sprawozdanie z jego realizacji powinno obejmować cały rok 2014 i rok 2015, a następne sprawozdanie lata 2016 – 2017.

(dowód: akta kontroli str. 349 – 363)

3. Uwzględnienie zespołu dworskiego w Charzewicach w planie wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości.

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła w 2013 r., że Gmina nie posiadała gminnego planu wykorzystania zasobu nieruchomości, dokumentu prawa miejscowego w ramach którego, zgodnie z regulacją art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami²⁷, mógł działać Prezydent Miasta gospodarujący gminnym zasobem nieruchomości. Prezydent Miasta udzielając odpowiedzi na cyt. powyżej wniosek NIK, poinformował o swoim zarządzeniu z dnia 26 czerwca 2013 r. w którym przyjęto plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy – z uwzględnieniem zespołu dworskiego w Charzewicach.

(dowód: akta kontroli str. 4 – 19, 20 - 21)

W toku niniejszej kontroli ustalono, co następuje:

I).

Prezydent Miasta w dniu 26 czerwca 2013 r. wydał zarządzenie w sprawie przyjęcia planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Stalowa Wola na lata 2013 – 2015.²⁸

W części dokumentu poświęconej identyfikacji i opisowi gminnych budynków i lokali tworzących ww. zasób, w podpunkcie: *obiekty zabytkowe*, m. in. zaprezentowano Zabytek, tj. historię przekazania obiektu na rzecz Gminy, powierzchnię gruntów, budynki na terenie obiektu (data budowy i powierzchnia użytkowa każdego z budynków), informację o wpisaniu obiektu do rejestru zabytków. Podano również informację, że: *w przyszłości planuję się rewitalizację Zespołu (...), z zamiarem udostępnienia mieszkańcom miasta i znalezienia potencjalnych inwestorów. Na lata 2014 -2016 planowane są nakłady na ten cel, w wysokości 1,7 mln zł, z tego w 2014 r. - 200 tys. zł, a w 2015 r. – 600 tys. zł.*

W planie wykorzystania nieruchomości gminnych o Zabytku wspomniano po raz wtóry – w podpunkcie dotyczącym pustostanów. Zabytek został zaliczony do podzbioru pustostanów nie generujących kosztów. Podano, że *obiekty po rewitalizacji zostaną udostępnione mieszkańcom.*

(dowód: akta kontroli str. 282 – 313')

²⁷ Dz. U.2016.2147 - j.t.

²⁸ Nr 175/13.

II.

W dniu 30 grudnia 2015 r. Prezydent wydał zarządzenie w sprawie przyjęcia planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Stalowa Wola na lata 2016 – 2018.²⁹

W planie, tak jak w jego poprzedniej wersji, Zabytek został zaprezentowany w podpunkcie *Obiekty zabytkowe*. Tak jak poprzednio podano charakterystykę obiektu zabytkowego. Natomiast w aktualnie obowiązującej wersji nie zamieszczono, żadnej informacji o przyszłości Zabytku, o zamiarach Gminy co do wykorzystania Zabytku.

Identyczne dane o Zabytku - tak jak poprzednio - zamieszczono w podpunkcie dotyczącym pustostanów. Nie podano natomiast informacji o zamiarach Gminy, co do jego przeznaczenia.

(dowód: akta kontroli str. 314 - 348)

Wojewódzki Konserwator Zabytków podał w wyjaśnieniach, że Delegaturze w Tarnobrzegu nie jest znany aktualny program użytkowy opracowany przez Gminę dla przedmiotowego Zabytku. Ostatnim znanym programem, pozytywnie zaopiniowanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, był program użytkowy z 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 208 – 209)

Stwierdzone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Prezydent Miasta zrealizował wniosek pokontrolny, wprowadzając zarządzeniami kolejne plany wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy, zgodnie z regulacjami ustawy o gospodarce nieruchomościami.

(dowód: akta kontroli str. 210 – 281, 349 - 363)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁰,

- wnosi o zapewnienia warunków, w tym warunków finansowych umożliwiających trwałe zachowanie oraz zagospodarowanie i utrzymanie Zabytku,
- wnosi o pełną realizację dyspozycji wynikających z regulacji art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. prawidłowego sporządzania sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

²⁹ Nr 382/15 - obowiązujące w trakcie niniejszej kontroli,

³⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, (zwana dalej ustawą o NIK)

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

Rzeszów, dnia ..... 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

Kazimierz Ramocki
Główny specjalista k. p.

.....
Podpis

.....
Podpis